

ELS TRES DE L'HAVANA

TEXT: PERE PONS / FOTOS: JUAN MIGUEL MORALES

ROGER MAS, ÒSCAR BRIZ I EL FILL DEL MESTRE DIFÍCILMENT OBLIDARAN MAI EL SEU PRIMER VIATGE A L'HAVANA. CONVIDATS PEL FESTIVAL BARNASANTS COM A EXPONENTS RENOVADORS DE LA CANÇÓ CATALANA, VAN VIURE UNA EXPERIÈNCIA ARTÍSTICA I PERSONAL TAN EXCITANT COM TORBADORA. IMBUÏTS PER LA DINÀMICA DEL CONTRAST, DE LA QUAL LA CAPITAL CUBANA ÉS PARADIGMA, VAN DESCOBRIR QUE EL CEL I L'INFERN CONVIUEN EN EL MATEIX PLA DE LA REALITAT I S'HI VAN LLANÇAR DE CAPS ENTRE NÚVOLS DE COTÓ FLUIX I MANANTIALS DE LAVA ENCESA.

Són les tres de la matinada i a l'Hotel Deauville, un dels edificis més ennegrits i poc cuidats entre les construccions turístiques que donen al Malecón, les tres noies que fan guàrdia a la recepció es resisteixen a abandonar el seu lloc, no fos cas que es perdessin la sorpresa. La majoria d'hotels de l'Havana, amb el servei de bar i restaurant obert les vint-i-quatre hores, són el centre neuràlgic de tota mena d'activitats. Quan faltin uns dies perquè el nou govern de Raúl Castro anunciï la fi de la restricció que prohibeix als ciutadans cubans el lliure accés als establiments destinats de manera exclusiva als turistes, el mercadeig i les transaccions de tot tipus de valors –carnals, etlíques, monetàries, aromàtiques, etc.– es continua desenvolupant a les portes o immediacions d'aquests edificis amb servei de taxi incorporat. El Deauville, situat en un dels vèrtexs d'Habana Centro, a mig camí entre el popular barri del Vedado i la colonial Habana Vieja, s'erigeix com a punt estratègic per al bescanvi, els tripijocs i l'exercici de la picaresca. Només cal asseure's a les escales d'accés a qualsevol hora del dia o de la nit per convertir-se en testimoni privilegiat de l'espectacle de la vida.

Elles, les tres noies que atenen des del taulell de la recepció, difícilment es podien pensar que ja res les podia sorprendre, després d'haver inscrit aquell grup d'italians que van fer desfilar per les seves habitacions tot el cos de ball del Club Tropicana, o aquell aspirant a Hemingway que, després de quinze dies rebent visites a l'habitació, van descobrir que hi havia muntat una sala de bitlles clandestina amb les ampolles d'Havana Club i un joc de maraques. Mai fins llavors, però, no havien tingut un client que a l'hora de recollir-se amb els seus col·legues els oferís a cau d'orella una bonica serenata. Una nit podia ser un bolero, una altra un reggae, també podia caure una balada i fins i tot alguna peça d'autoria pròpia cantada en una llengua que els semblava tan dolça com estranya. Així és com Òscar Briz, fill d'Alcúdia i maridat amb Austràlia, es va enamorar de l'Havana. La seva manera d'agrair un dia intens, farcit de noves experiències, ensurts i atencions arribava quan agafava la seva guitarra i bressolava la mirada riallera i tímida d'aquelles tres admiradores circumstancials. Una escena que gairebé es va repetir totes les nits, des del 17 fins al 24 de març, al hall de l'hotel

Els tres ambaixadors dels Països Catalans –El Fill del Mestre, Roger Mas i Òscar Briz–, amb la mirada perduda al Malecón. A l'esquerra, passejant per Centro Habana, tot descobrint la vida i els miracles de la capital cubana.

Una descarga musical a casa del cantautor cubà Inti Santana, en companyia dels periodistes Jordi Bianciotto i Josep Maria Hernández Ripoll. Té la guitarra el trobador Eric Méndez.

El valencià Òscar Briz mostra les seves habilitats amb les sis cordes davant El Fill del Mestre i Eric Méndez.

ELS CANTAUTORS CATALANS VAN FER 'DESCARGA' CUBANA I VAN HOMENATJAR AUTE

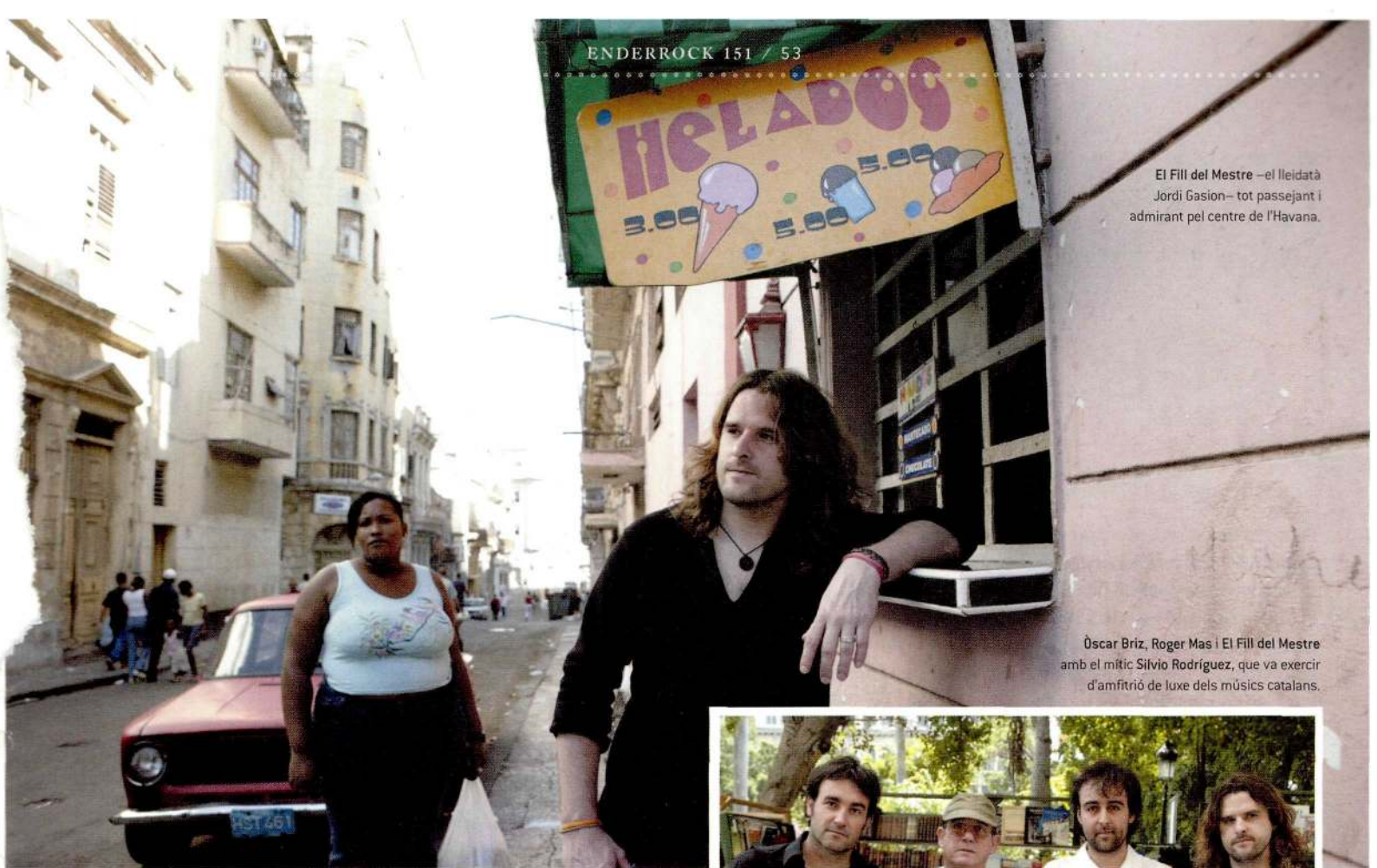
Deauville, mentre l'enllumenat dels carrers queia derrotat per la foscor i el bram de l'Atlàntic demanava pas al Malecón. Tant o més sorpresos que elles van confessar sentir-se els seus companys de viatge, Roger Mas i Jordi Gasion, conegut amb el nom artístic d'El Fill del Mestre.

Tots tres tenen nou disc al carrer i els darrers anys han estat presents al cartell del BarnaSants —el més gran festival de cançó d'autor que se celebra a l'Estat espanyol—, que els ha donat l'oportunitat de mostrar-hi les seves respectives progressions.

Mas, nascut a Solsona i el més consagrat de l'expedició —sense que això vulgui dir que estigui instal·lat en l'èxit—, duia sota el braç la seva obra més madura i consistent en forma de *Les cançons tel·lúriques* (K. Indústria Cultural, 2008); *El Fill del Mestre*, que va arribar a confondre els veïns d'Alpicat, el seu poble —“però el teu pare no és el mestre!”, l'interpel·laven—, mantenia en fresc els temes del seu segon treball, *Aquella estranya mania de creure en la vida* (Quadrant, 2007), i el trobador noctàmbul Briz acabava d'alimentar el sarró del seu repertori amb *Quart creixent* (Ventilador, 2007). Tots tres tenien molt per oferir, i tant bon punt van aterrar a l'aeroport José Martí els van prendre la paraula. El primer que van regalar va ser la innocència. Entre els seus dipositaris, per ordre cronològic cal assenyalar el taxista que els va cobrar 60 CUCs (43 euros) —tres vegades més del que és habitual— de l'aeroport a l'hotel; l'estafador que els va fer creure que si canviaven moneda en pesos cubans tindrien més efectiu que fent-ho amb CUCs, i el lladregot que d'una estrabada es va quedar amb la màquina de fotografiar de Roger Mas mentre estava distret contemplant l'especificitat d'un ficus.

I perquè el desgavell no es quedés restringit al carrer i als baixos fons, l'oficialitat en forma d'Instituto Cubano de la Música també hi va voler intervenir des del moment que cap dels seus responsables va considerar necessari enviar un vehicle que anés a buscar-los a l'aeroport. Així com tampoc van creure pertinent fer difusió, ni tan sols fer acte de presència, en els concerts que s'havien programat a la sala petita del legendari Teatro Amadeo Roldán. Ara que, després d'haver visitat la seu cubana de la música, un s'adona que amb tres telèfons amuntegats en una sola taula i la relaxació d'un personal fidel a la cadència del tròpic, poca cosa més es podia esperar. En tot cas l'eficàcia d'aquest organisme, responsable oficial de tota l'activitat musical que es genera al país, no és per casualitat el blanc de les crítiques de molts dels aspirants a fer carrera que han vist frustrada la seva vocació perquè mai els acaba d'arribar el maleït permís, que es troba eternament a tràmit, perdut en no se sap quin punt de la teranyina burocràtica.

Abans de la celebració dels concerts, però, una primera oportunitat d'escalfar la gola els va arribar de la mà d'Inti Santana, un cantautor de la nova fornada que els va rebre a casa amb una *descarga* —jam session a la cubana— de benvinguda. La trobada de germanor gairebé acaba en disputa, ja que hi havia una sola guitarra que s'havien d'anar repartint. Resignats al racionament, poca cosa més van poder oferir els tres cantautors catalans que insinuar les versions que cadascun d'ells havia escollit del repertori de Luis Eduardo Aute en consonància amb l'homenatge que el BarnaSants i la Nova Trova Cubana li oferien el 21 de març al teatre Karl Marx.

El Fill del Mestre –el lleidatà Jordi Gasion– tot passejant i admirant pel centre de l'Havana.

Òscar Briz, Roger Mas i El Fill del Mestre amb el mític Silvio Rodríguez, que va exercir d'amfitrió de luxe dels músics catalans.

Òscar Briz havia triat "Me va la vida en ello", El Fill del Mestre, "Anda", i Mas va optar per la clàssica "Al alba" en una adaptació bilingüe català-castellà. Tres peces que van poder compartir amb el públic escàs que es va acostar als seus concerts de l'Amadeo Roldán, on a més també es podien admirar exposats els tretze magnífics retrats de Juan Miguel Morales sobre figures de la Cançó. A banda d'aquestes versions, cadascun d'ells va oferir un tast del seu propi repertori, on va sobresortir el pasdoble amb el qual Roger Mas s'inspira en Francesc Pujols o la versió dylaniana de "Petita festa", de Toti Soler, en la veu d'El Fill del Mestre.

Entre els assistents, el contacte amb altres *trovadors* va portar els dies successius noves *descargas* més agraïdes i disteses que aquella primera experiència de guitarra única. Tot i que el punt de trobada entre l'escola cubana, amoïnada pels arpegis i la cinquena disminuïda, no acabava de sintonitzar amb la simplicitat pop i la naturalitat dels nostres representants, l'aprenentatge, encara que fos en la diferència, estava servit tant d'anada com de tornada. L'últim i inesperat tram musical dels tres cantautors a l'Havana va tenir lloc el mateix dia de retorn, a l'escenari improvisat de les diferents

Roger Mas, El Fill del Mestre, Òscar Briz, Luis Eduardo Aute, Pere Camps (BarnaSants) i Vicente Feliú

dependències de l'aeroport. Dues nits abans, en el club de jazz més reputat de tota la ciutat –La Zorra y el Cuervo–, on Mas va sentir per primer cop en tot el viatge una vibració tonificant, ningú va poder treure de l'equivoc una fan alterada després de fer-se una fotografia amb El Fill del Mestre, convençuda que era un membre del grup mexicà Maná. I tot i no considerar-se galàctic ni boletaire, allà hi havia Gasion cantant per Sisa tres clàssics del seu repertori –"Qualsevol nit pot sortir el sol", "El setè cel" i, per descomptat, "El fill del mestre"–. Un retard de deu hores respecte a l'horari previst va permetre que els nervis d'un primer moment s'esvaïssin amb els efluvis del *mojito*, el glaç esmicolat del *daikiri*, la gentilesa del rom i la dolçor d'una pinya captiva. Aliens al caos aeroportuari, el trio va desenfundar les guitarres, i no va deixar de cantar des del capvespre fins ben entrada la nit.

En lloc d'avions, el que allà s'enlairaven eren els esperits de Leonard Cohen, Ovidi Montllor, la Velvet, Bob Dylan, Nirvana, James Taylor, Bob Marley, Pixies i Radiohead, entre molts altres. La majoria en possessió d'un inesgotable Briz, que es va descobrir a més com un singular imitador de cadascun dels seus versionats. Com a preàmbul a aquest repàs general, Roger Mas va voler posar a prova la primera estrofa d'una nova cançó que, basada en una història tràgica i real, li suscitava dubtes de com podia ser interpretada. La disparitat d'opinions no va semblar que li resolgués l'entrellat. Però tampoc no hi perdia res provant-ho. Era una manera com una altra de passar el temps fins que sortís l'avió que ens acabaria portant a casa, tot i que alguna maleta encara sigui pel camí.